

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

Čitači elektroničkih knjiga i knjižnice

I. Pažur

Institut Ruđer Bošković, Knjižnica
Bijenička cesta 54, 10000 Zagreb, Hrvatska
e-pošta: ipazur@irb.hr

Uvod

Kada je Amazon krajem 2009. objavio kako je prvi put prodao više elektroničkih nego tiskanih knjiga,¹ postalo je jasno da su elektroničke knjige, * od svoje pojave 1971., konačno dosegle vrhunac pa čak i svojevrsnu premoć nad tiskanim knjigama.²

Njihovoj većoj rasprostranjenosti i upotrebi svakako je pridonio internet 1990-ih godina, koji je omogućio istodobni pristup većem broju korisnika putem računala s različitih lokacija. Usprkos toj velikoj prednosti mrežnog pristupa, računalo je u biti statično i, za razliku od tiskane knjige, ne omogućava čitanje elektroničke knjige na bilo kojem mjestu. Taj je nedostatak od početka ograničavao prihvaćanje elektroničkih knjiga općenito.

S prijenosnim računalima to je djelomično riješeno, no ni na njima se ne može čitati baš u svim situacijama u kojima bi bilo moguće čitati tiskanu knjigu. Dodatni nedostatak i osobnog i prijenosnog računala je otežano čitanje na zaslonu, osobito duljih sadržaja, zbog čega se elektroničke knjige uglavnom tiskaju na pisaču.

Tek s pojavom raznovrsnih elektroničkih uređaja manjih formata, kao što su iPhone, iPod, iPod Touch, BlackBerry, džepno računalo (*personal digital assistant* – PDA) pa čak i mobilni telefon, na kojima se uz raznorazne mogućnosti mogu čitati i elektroničke knjige, uočava se znatan porast čitanja elektroničkih knjiga.³

Novo poglavlje za elektroničke knjige započinje 1998. s pojavom tzv. čitača elektroničkih knjiga ili e-čitača (*e-book reader*, *e-book device* ili *e-reader*) čija je osnovna funkcija upravo čitanje elektroničkih knjiga.⁴

U posljednje su dvije godine čitači elektroničkih knjiga postali zanimljivi širem krugu korisnika te je zabilježeno znatno povećanje njihove prodaje.⁵ Tome je uvelike pridonio pad cijena kao i tehnološki razvoj e-čitača, odnosno uvođenje tzv. elektroničke tinte (E Ink ili e-paper), koja čitatelju daje ugođaj čitanja s papira jer više nema pozadinskog osvjetljenja kao na zaslonu računala koje umara oči pri čitanju.⁶

Danas postoje e-čitači različitih proizvođača, trenutačno možda najpoznatiji Amazonov Kindle, zatim Barnes & Nobleov Nook, Sonyjev Digital Reader, Bookeenov Cybook, Hanvonov WISEreader i mnogi drugi.

Knjižničarske studije o e-čitačima

Većina knjižničarskih studija tematski vezanih uz elektroničke knjige nije se bavila i samim čitačima elektroničkih knjiga. Tek se posljednjih godina pojavljuju i takva istraživanja kojima je cilj utvrditi mišljenje čitatelja o mogućnostima, prednostima i manama čitanja pomoću e-čitača, ali i o njihovoj eventualnoj primjeni u knjižnicama.

U jednoj takvoj studiji objavljenoj 2007. ispitanici su bili članovi grupa za čitanje knjiga, koji su se za čitanje elektroničkih knjiga koristili džepnim računalom (PDA). Premda su reakcije ispitanika u cjelini bile negativne i davali su prednost čitanju tiskanog teksta, ipak su uočili i neke pozitivne strane e-čitača. Većina pozitivnih komentara odnosila se na praktičnost samog uređaja, njegovu lakoću i kompaktnost. Negativni su se komentari prije odnosili na sam uređaj za čitanje nego na elektroničke knjige općenito, a u tom je smislu najčešće istican odsjaj zaslona i presitan tekst, što umanjuje čitljivost. Studija je pokazala naglašenu emotivnu vezanost čitatelja za tiskane knjige, čak i kod onih koji su u svakodnevici pod većim utjecajem tehnologije.⁷

Nakon pojave Amazonovog Kindlea knjižničari su počeli testirati njegove mogućnosti i razmatrati uvođenje u knjižnice.

Radi utvrđivanja korisničke percepcije Kindlea te korisnosti čitača elektroničkih knjiga u akademskim knjižnicama, 2008. objavljeni su rezultati istraživanja u kojem su ispitanici bili sami knjižničari i akademsko osoblje. Početna iskustva ispitanika varirala su od potpunog razočaranja pa do apsolutnog oduševljenja. Na kraju ispitivanja prevladala je zainteresiranost za Kindle i zadovoljstvo pri njegovoj upotrebi, međutim nitko od ispitanika nije ga želio i osobno kupiti zbog visoke cijene. Većina komentara za potrebnim poboljšanjima ticala su se prikaza na zaslonu, prikaza slova te grafike. Kao najbolje osobine Kindlea istaknuto je postojanje integriranog rječnika, mogućnost preuzimanja besplatnih poglavlja iz mrežne knjižare Amazon.com, mogućnost e-čitača da zapamti posljednju pročitano stranicu, brzo preuzimanje knjiga iz mrežne knjižare, prikladnost upotrebe kod putovanja pa čak i kod tjelovježbe i to što su elektroničke knjige za Kindle jeftinije od njihovih tiskanih inačica.

Što se tiče primjene Kindlea u akademskoj knjižnici, ispitanici su smatrali da je njegova upotreba ograničena zbog nedostatka sadržaja, kao i kasnijeg pojavljivanja elektroničke inačice od tiskane. Osim toga ograničavajući faktori su i problemi oko licencija i distribucije knjiga, koji izravno utječu na način upotrebe elektroničkih knjiga, posebno u usporedbi s upotrebom tiskanih knjiga. Želje korisnika najviše su išle u smjeru bolje kvalitete grafičkog prikaza, odnosno uvođenja slika u boji, bolje rezolucije, više grafičkih sa-

* Pod elektroničkom knjigom podrazumijevamo knjigu u elektroničkom formatu koji se može čitati na računalu ili na čitaču elektroničkih knjiga i srodnim uređajima.

držaja te bolje navigacije, odnosno uvođenja zaslona osjetljivog na dodir (*touch screen*), poboljšanja pregledavanja i "kretanja" kroz knjigu, a željeli su i veći zaslon.⁸

U studiji iz 2009. Kindle su također testirali knjižničari upotrebljavajući ga za čitanje knjiga u situacijama u kojima i inače čitaju tiskane knjige. Utvrdili su da je sučelje neintuitivno i zbunjujuće, ali su rezoluciju smatrali dobrom u usporedbi s papirom. Neki su pak očekivali zaslon osjetljiv na dodir. Premda se većina izjasnila kako Kindle ne bi kupili za osobnu upotrebu, njegovu su nabavu držali korisnom za nastavnike i studente. Budući da je provedeno tek pilot-istraživanje smatrali su da e-čitač svakako treba testirati i na većoj grupi nastavnika i studenata kako bi se utvrdilo njihovo mišljenje o upotrebi Kindlea za znanstveni rad u knjižnici. Ujedno se pokazala i potreba za formiranjem tijela koje bi definiralo knjižničku politiku vezanu za nabavu, katalogiziranje i posudbu Kindlea.⁹

Studenti knjižničarstva i informacijskih znanosti u studiji iz 2010. također su ispitivali mogućnosti Kindlea (inačica Kindle 2). Od svih raspoloživih materijala najčitanije su bile novine i to u javnom prijevozu, gdje se i inače najčešće čitaju. Većini se sviđa oblik, veličina, prenosivost i lakoća Kindlea, što posebno dolazi do izražaja upravo kod čitanja u gužvi u javnom prijevozu. Ispitanicima se posebno dopalo iskustvo čitanja koje je blisko čitanju tiskane knjige. Većina negativnih komentara odnosila se na navigaciju, a mnogi su očekivali zaslon osjetljiv na dodir. Unatoč pozitivnim iskustvima i osjećaju laganog čitanja na Kindleu, većina prednost daje čitanju tiskanih knjiga i smatraju kako ih e-čitači neće istisnuti. Na pitanje vide li primjenu Kindlea u knjižnici, neki ispitanici navode knjižnice za koje im je poznato da ga već posuđuju korisnicima, a dio njih predviđa i načine na koje bi se on mogao upotrebljavati, primjerice za posudbu knjiga, za digitalne arhive i diseminaciju informacija u specijalnim informacijskim centrima. Uz to je ipak izražena i zabrinutost zbog postojećeg modela prema kojem se sadržaj može nabaviti samo putem jednog dobavljača tj. za Kindle putem Amazona, koji kontrolira cijenu i može ograničiti pristup, a nezadovoljni su i Amazonovom politikom prema kupovini elektroničkih knjiga.²

E-čitač u knjižnici

U kontekstu knjižnice do izražaja posebno dolaze dvije dobre osobine e-čitača: prva je mogućnost pohrane velikog broja knjiga,* što pomaže u štednji prostora na policama, a druga je prenosivost zbog koje se njime može jednostavno rukovati i posuđivati ga korisnicima baš kao što se to radi s tiskanim knjigama.

Međutim uvođenje e-čitača u knjižnice prate i neke poteškoće vezane za nabavu, katalogizaciju i posudbu kako samih e-čitača tako i na njima pohranjene elektroničke građe. One proizlaze iz osnovne razlike tiskane i elektroničke knjige kod koje se odvojeno kupuje medij za čitanje i sadržaj.⁹

Kada su knjižnice krenule s nabavom e-čitača, najprije su se susrele s poteškoćama glede mogućnosti njihove posudbe korisnicima. Naime, većina mrežnih knjižara/izdavača koje prodaju e-čitače i elektroničke knjige nisu predvidjeli njihovu posudbu putem knjižnica. (Primjerice, u vezi s posuđivanjem Kindlea knjižničari su od Amazona dobili proturječne odgovore.^{9,11}) No, budući da sve više knjižnica počinje uvoditi e-čitače sa željom da ih i posuđuju, mrežne knjižare/izdavači zasigurno će se morati jasno odrediti i o tom pitanju.

S obzirom na dostupne sadržaje koje mrežne knjižare/izdavači nude prevladava beletristika, a manje je znanstvenih elektroničkih knjiga, što je glavni nedostatak za akademske knjižnice.** Što se pak tiče nabave elektroničkih knjiga za e-čitače, knjižnicama bi pogodovala institucijska nabava, što bi olakšalo, a vjerojatno i pojeftinilo, njihovu nabavu, no takva vrsta prodaje od strane mrežnih knjižara/izdavača nije razmotrena.¹²

Vezano za katalogizaciju javlja se pitanje prikaza elektroničkih knjiga na e-čitačima u knjižničnim katalozima. Jedni katalogiziraju

* Kindle 3G može pohraniti čak 3500 knjiga.¹⁰

** Primjerice u Amazonovoj knjižari trenutačno od ukupnog broja od oko 560000 elektroničkih knjiga ima tek oko 49000 naslova znanstvene literature.

Library Finder

Borrow eBooks from your local public library!

Search Results: 717 libraries in "new york"

Showing 717 libraries

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Library Branch

(Armonk)North Castle Public Library
(Montrose)Hendrick Hudson Free Library
(North Salem)Ruth Keeler Memorial Library
(Peekskill)The Field Library
(Pelham)Town of Pelham Library
(Pound Ridge)Hiram Halle Memorial Library
(Tarrytown)The Warner Library
(Town of Yorktown)John C. Hart Memorial
Abraham Wing Elementary
Addison

Library

Westchester Library System
Westchester Library System
Westchester Library System
Westchester Library System
Westchester Library System
Westchester Library System
Westchester Library System
Westchester Library System
WSWHE BOCES School Library System Download Library
Southern Tier Library System

Slika 2 – Digitalni katalog Southern Tier Library System, primjer popratnih informacija uz elektroničku knjigu (<http://stls.lib.overdrive.com/>)

samo uređaj, a naslove na njemu stave u napomenu, drugi katalogiziraju uređaj i svaki naslov posebno, a treći ih pak ne katalogiziraju uopće.⁹ Istraživanja upotrebe elektroničkih knjiga općenito, pokazala su da je treći način najmanje produktivan, te da su elektroničke knjige bile čitanije od kada su bibliografski zapisi uneseni u katalog.^{13,14}

Kao što su knjižničari primijetili u prije spomenutim istraživanjima, ograničavajući faktor za šire prihvaćanje e-čitača, ne samo u knjižnicama već i za kupce općenito, je brojnost različitih formata. Naime, svaki uređaj u čijoj je pozadini vlastita mrežna knjižara ima i zaštićeni format, što onemogućava čitanje elektroničkih knjiga na e-čitaču drugog proizvođača.⁶ Time se knjižnice ograničava na kupovinu sadržaja od samo jedne knjižare koja kontrolira cijene i po svojoj volji može ograničavati čak i pristup.² Dodatna ograničenja se javljaju oko licencija i mogućnosti distribucije elektroničkih knjiga korisnicima. Primjerice kod Amazona se ista knjiga može istodobno preuzeti na šest Kindlea, dok časopisi i novine mogu biti samo na jednom.¹⁰

E-čitač u knjižnici je nov medij, stoga knjižnice uz prilagodbu postojećeg knjižničnog poslovanja oko nabave i stručne obrade elektroničkih knjiga, također moraju razmotriti i definirati održavanje samih e-čitača (preuzimanje elektroničkih knjiga kao i njihovo arhiviranje, punjenje baterije, popravak kvarova, otuđenje i sl.).

Suradnja s knjižnicama

Sony je sa svojim e-čitačem (posljednji model Reader Daily) i mrežnom knjižarom Reader Store (<http://ebookstore.sony.com/>) jedini ostvario suradnju s knjižnicama omogućivši im mrežnu posudbu elektroničkih knjiga (slika 1). Suradnja je pokrenuta 2009., a New York Public Library je bila prva knjižnica koja je korisnicima ponudila takvu uslugu.^{15,16}

Za sustav distribucije elektroničkih knjiga služi sustav OverDrive, putem kojeg korisnici posuđuju elektroničke knjige iz registriranih knjižnica (u sustavu su knjižnice u SAD-u i Kanadi).¹⁵ Učlanjeni korisnici elektroničke knjige koje žele posuditi zadužuju pomoću knjižnične članske iskaznice, te ih prvo preuzimaju na računalo s

kojeg ih potom mogu preuzeti na svoj e-čitač.* Uz svaku su knjigu vidljive ikone koje upućuju na sve uređaje i e-čitače na kojima se knjige mogu čitati. Također se nalaze i informacije o digitalnim pravima koje korisnike upućuju na to je li elektroničku knjigu dopušteno preuzeti na e-čitač ili srodni uređaj, prenijeti na kompaktni disk, poslati elektroničkom poštom, javno izvoditi i sl. (slike 2 i 3).

Istodobno se može posuditi više naslova (broj ovisi o posudbenoj politici pojedine knjižnice), a razdoblje posudbe varira od naslova do naslova, no korisnici također mogu i sami odabirati razdoblje posudbe prema formatu i različito za pojedinačne naslove. Formati OverDrive ne mogu se ranije vraćati, a na kraju posudbenog roka vraćaju se automatski, odnosno pristup se ukida. Knjige u formatu Adobe eBooks mogu se ranije vraćati primjenjujući softver Adobe Digital Editions, koji služi za prikazivanje i upravljanje elektroničkim knjigama i drugim digitalnim publikacijama. Produljenje posudbe nije moguće. Knjige se mogu rezervirati, a korisniku se elektroničkom poštom šalju obavijesti o raspoloživosti rezervirane knjige. Korisnici knjige mogu i ocjenjivati.¹⁷

Većina naslova dostupna je svim članovima Overdrive-sustava, no pomoću softvera *Overdrive Advantage Program* pojedinačne knjižnice elektroničke knjige mogu kupovati isključivo za svoje članove. Te su knjige vidljive samo korisnicima koji se prijave u sustav.¹⁸

Zaključak

Uvođenje elektroničke građe na novim medijima značilo je svojevrstu revoluciju u poslovanju knjižnica. U tim su promjenama posebno prednjačile akademske knjižnice koje su u svoj tiskani fond ponajprije inkorporirale velik broj elektroničkih časopisa, dok je uvođenje elektroničkih knjiga ipak zaostajalo za njima.

Pristup elektroničkim knjigama najčešće se regulirao putem IP-adrese (*Internet Protocol address*) ustanove, što omogućava

* Osim na Sonyjevom čitaču, elektroničke knjige iz knjižare Reader Store mogu se čitati na uređajima iRex i Nooku, ali ne i na Kindleu. Od ostalih uređaja, mogu se čitati na onima koji podržavaju formate EPUB i ACS4.

DOWNLOADED BY
OverDrive

Digital Quick Search

GO

Advanced Search

Getting Started

Digital Media Guided Tour

Help w/ Using eMedia

How to Borrow Titles

Supported Audio Devices

Supported eBook Devices

Audiobook Fiction

Audiobook Nonfiction

eBook Fiction

eBook Nonfiction

Video

Collections

Library Links

UHLS Catalog

KidSearch

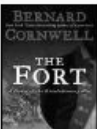
Digital Software

OverDrive® Media Console™

Literature

Search results: Showing 31 - 40 of 131 < Previous | Next >

Sort by: title | creator | release date | most popular | **date added to site**

The Fort

by Bernard Cornwell

Average rating: ★★★★★
Sign in & rate this title.

While the major fighting of the war moves to the south in the summer of 1779, a British force of fewer than a thousand Scottish infantry, backed by three sloops-of-war, sails to the desolate and...

 Adobe EPUB eBook

Place a Hold
Add to Wish List

Plays on: eBook-compatible computers & devices

The Gendarme

by Mark T. Mustian

Average rating: ★★★★★
Sign in & rate this title.

What would you do if the love of your life, and all your memories, were lost—only to reappear, but with such shocking revelations that you wish you had never remembered...

Emmett Conn is an...

 Adobe EPUB eBook

Place a Hold
Add to Wish List

Plays on: eBook-compatible computers & devices

Getting to Happy

Waiting to Exhale Series, Book 2

by Terry McMillan

Average rating: ★★★★★
Sign in & rate this title.

An exuberant return to the four unforgettable heroines of *Waiting to Exhale*—the novel that changed African American fiction forever.

Terry McMillan's *Waiting to Exhale* was...

Slika 3 – Upper Hudson Library Sistem Digital Collection – primjer popratnih informacija uz elektroničku knjigu (<http://digitalcollection.uhls.org/>)

GUIDED TOUR

Digital Media Search

Search all for:

All Formats v

Go!

Advanced search...

Fiction

Classic Literature

Comics & Graphic Novels

Humor

Mystery & Suspense

More...

Nonfiction

Biography & Autobiography

Business & Career

Cooking & Food

Religion & Spirituality

More...

Children & Teens

Children's - Popular

Check Out

Please review and confirm the selections and, if desired, change the lending period (s) before proceeding with check out.

The Middle Place

Lending period: 7 day checkout v

OverDrive MP3 Audiobook **Plays on:** PC Mac Burn to CD WMA iPod MP3 [remove](#)

The Promised Land

Lending period: 7 day checkout v

OverDrive Music **Plays on:** PC Mac Burn to CD WMA iPod MP3 [remove](#)

Bed of Roses

Bride (Nora Roberts) Series, Book 2

Lending period: 7 day checkout v

OverDrive WMA 7 day checkout 14 day checkout 21 day checkout v **Plays on:** PC Mac Burn to CD WMA iPod MP3 [remove](#)

Important notes:

- You may check out a maximum of **10** titles at one time
- You currently have **0** title(s) checked out
- You will have **7** title(s) remaining after checking out the selected title(s)

Confirm check out

Slika 4 – Postupak posudbe elektroničkih knjiga

pristupanje i upotrebu knjiga u bilo koje vrijeme, ali samo s registriranih lokacija.

E-čitači su otišli korak dalje i omogućili čitanje knjiga ne samo u bilo koje vrijeme već i na bilo kojem mjestu. Tehnološki razvoj išao je u smjeru preuzimanja i razvijanja najboljih svojstava tiskanih knjiga, pa tako e-čitači oponašaju veličinu lako prenosive knjige, a nastoji se i što vjernije reproducirati osjećaj čitanja tiskane knjige. Današnja generacija e-čitača pomoću e-tinte uspjela je i u tome.

Istraživanja korisnika o e-čitačima pokazala su da je njihovo mišljenje načelno pozitivno, no nadalje je prisutna i velika vezanost za tradicionalnu knjigu, dok e-čitače još uvijek vide tek kao dodatno pomagalo za čitanje.

Najveće ograničenje šireg prihvaćanja e-čitača dugo je bila njihova cijena, no kako ona pada, kupuje ih sve veći broj korisnika, te tako nastaje novi krug čitatelja, koji prednost daju elektroničkim knjigama.

U naslovu rada iz 2010. postavljeno je pitanje jesu li e-čitači hir ili trend budućnosti.¹² Na to pitanje još nije moguće sa sigurnošću odgovoriti, no ako se prisjetimo vremena uvođenja elektroničkih časopisa, početkom 1990-ih, može se povući paralela. Naime, na njih se isto gledalo samo kao na dopunu tiskanim časopisima, dok su danas ravnopravni, a u mnogim su akademskim knjižnicama i potpuno potisnuli tiskane časopise.

Brojne knjižnice očito smatraju kako se radi o trendu budućnosti kojem trebaju prilagoditi svoje usluge, pa već nude posudbu elektroničkih knjiga na e-čitaču. Takva usluga svakako ide u prilog prihvaćanja i trajnijeg opstanka e-čitača u knjižnicama. Suradnja Sonyja i knjižnica jasno pak pokazuje kakva bi bliska budućnost mogla biti ukoliko i druge mrežne knjižare/izdavači počnu slijediti model prema kojem će korisnici elektroničke knjige posuđivati posredstvom knjižnica putem mreže i koje će čitati na vlastitim e-čitačima.

Međutim moguće je i da velike mrežne knjižare/izdavači računaju kako će daljnje pojeftinjenje e-čitača i elektroničkih knjiga stalno povećavati njihovu prodaju, te bi u tom slučaju knjižnice koje bi ih posuđivale zapravo bile nepotrebne.

Jesu li knjižnice spremne i na takav razvoj događaja?

Literatura

- Amazon prodao više elektroničkih nego papirnatih knjiga, *Internet Monitor*. URL: <http://www.monitor.hr/vijesti/amazon-prodao-vise-elektronickih-nego-papirnatih-knjiga/136447/> (7. 1. 2010.).
- M. C. Pattuelli, D. Rabina, Forms, effects, function: LIS students' attitudes towards portable e-book readers, *Aslib Proceedings* **62** (3) (2010) 228–244.
- E-book, Wikipedia, the free encyclopedia. URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/E-book> (24. 1. 2011.).
- Comparison of e-book readers, Wikipedia, the free encyclopedia. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_e-book_readers (24. 1. 2011.).
- J. E. Cummings, Book Readers History and Beyond. URL: <http://ezinearticles.com/?EBook-Readers-History-and-Beyond&id=2525643> (7. 10. 2010.).
- S. Ilišević, Čitači elektroničkih knjiga. URL: <http://www.bug.hr/bug/tekst/citaci-elektronickih-knjiga/95029.aspx> (24. 1. 2011.).
- M. Landoni, G. Hanlon, E-book reading groups: interacting with e-books in public libraries, *Electronic Library* **25** (5) (2007) 599–612.
- D. T. Clark, S. P. Goodwin, T. Samuelson, C. Coker, A qualitative assessment of the Kindle e-book reader: results from initial focus groups, *Performance Measurement and Metrics* **9** (2) (2008) 118–129.
- J. Rodzvilla, The portable e-book: issues with e-book reading devices in the library, *Serials: The Journal for the Serials Community* **22** (3) (2009) S6–S10.
- Help: Kindle Support. URL: <http://www.amazon.com/gp/help/customer/display.html?nodeId=200127470> (27. 1. 2011.).
- O. Norman, Mixed Answers to "Is It OK for a Library To Lend a Kindle?" URL: <http://www.libraryjournal.com/article/CA6649814.html?rssid=191> (7. 10. 2010.).
- W. C. Dougherty, E-Readers: Passing Fad or Trend of the Future?, *The Journal of Academic Librarianship* **36** (3) (2010) 254–256.
- T. Bailey, Electronic Book Usage at a Master's Level I University: A Longitudinal Study, *The Journal of Academic Librarianship* **32** (1) (2006) 52–59.
- L. Bennett, M. Landoni, E-books in academic libraries, *The Electronic Library* **23** (1) (2005) 9–16.
- P. Smith, Sony reveals new Reader, e-book borrowing service. URL: <http://www.itworld.com/personal-tech/75672/sony-reveals-new-reader-e-book-borrowing-service> (27. 1. 2011.).
- Reader Store: eBook Downloads. URL: <http://ebookstore.sony.com/> (27. 1. 2011.).
- OverDrive Digital Media Tutorial. URL: <http://www.overdrive.com/Solutions/Libraries/tour/Main.html> (27. 1. 2011.).
- Southern Tier Library System – Help – Policies and Procedures – Borrowing Help. URL: <http://stls.lib.overdrive.com/865F3608-0ECE-4859-9F4D-86E5C2FF28EE/10/514/en/Help-Policies-Borrowing.htm> (27. 1. 2011.).